

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

## અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં

ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૧૯૦૨/૨૦૦૪

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય

=====

|   |                                                                                                                       |    |
|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ૧ | શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?                                                            | હા |
| ૨ | રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?                                                                                     | હા |
| ૩ | શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની શુદ્ધ નકલ જોવા માંગે છે?                                                                    | ના |
| ૪ | શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે? | ના |

|   |                                       |    |
|---|---------------------------------------|----|
| પ | શું સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવામાં આવે? | ના |
|---|---------------------------------------|----|

=====

શફી હાજી મોહમ્મદ ઉસ્માનભાઈ સાબુગર અને ર.... અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

બટુકભાઈ જેમાનલભાઈ ચાવડા અને ૩.... પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી આર. કે. મન્સૂરી, અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧-૩ તરફે વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧, ૩ માટે રદ કરેલ

શ્રી એચ. એસ. મુનશા, પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૨ તરફે વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૪ માટે રુલ સર્વ થયેલ છે.

=====

કોરમ: માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય

તારીખ: ૦૪/૦૯/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

ધ મોટર વિહીકલ્સ એક્ટ (જે હવે પછી "સદર અધિનિયમ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૧૭૩ હેઠળની આ અપીલ સદર અધિનિયમની કલમ ૧૬૬ હેઠળની કાર્યવાહીમાં વળતર મેળવનારાઓ તરફથી છે અને મોટર

અકસ્માત વળતર ટ્રિબ્યુનલ (ઓડિઝ.), સાબરકાંઠા જિલ્લો, હિંમતનગર ખાતે એમ.એ.સી. પિટિશન નં. ૨૧૮૧/૧૯૯૮ માં ૨૩/૧૨/૨૦૦૩ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા એવોર્ડ વિરુદ્ધ નિર્દેશિત છે, જેના દ્વારા અરજી અંશતઃ મંજૂર કરીને અરજી દાખલ કરવાની તારીખથી રકમની વસૂલાત સુધી વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ સાથે ૩,૧૬,૦૦૦/- રૂપિયાની રકમ એનાયત કરવામાં આવી હતી.

અસંતુષ્ટ હોવાના કારણે, વળતર મેળવનારાઓએ હાલની અપીલ દાખલ કરેલ છે.

રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી તપાસ્યા પછી, હું જોઉં છું કે ૧૩/૦૧/૧૯૯૪ ના રોજ સવારે ૮-૩૦ વાગ્યે જ્યારે ભોગ બનનાર એમ્બેસેડર ટેક્સીમાં મુસાફરી કરી રહ્યો હતો, ત્યારે ગુજરાત સ્ટેટ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશનની માલિકીની બસ સાથે તેની સીધી અથડામણ થઈ હતી, જેના પરિણામે ભોગ બનનારનું મૃત્યુ થયું હતું. ભોગ બનનાર ૨૨ વર્ષની વયનો હતો અને બી.ઈ. ની લાયકાત ધરાવતો ઇલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયર હતો. અરજ મુજબ, તે એન્જિનિયરિંગ પાસ કર્યા પછી તરત જ ૦૧/૦૧/૧૯૯૪ ના રોજ નોકરીમાં જોડાયો હતો અને જોડાયાના ૧૨ દિવસ પછી તેનું મૃત્યુ થયું હતું. તે અપરિણીત હતો. અરજ મુજબ, તે પ્રોબેશનરી સમયગાળા દરમિયાન દર મહિને ૩૫૦૦/- રૂપિયા કમાતો હતો અને પ્રોબેશનનો સમયગાળો પૂરો થયા પછી પગાર વધીને ૫૦૦૦/- રૂપિયા થયો હોત. આમ, કુલ ૯,૯૯,૯૯૯/- રૂપિયા માટે અરજ કરવામાં આવી હતી.

એસ.ટી. બસના માલિક, ગુજરાત સ્ટેટ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશન દ્વારા સદર અરજનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો.

નીચેની વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓને ધ્યાને લઈને એવા નિષ્કર્ષ પર આવી કે સદર અકસ્માતમાં ૧૦૦% બેદરકારી એસ.ટી. બસના ડ્રાઈવરની હતી જ્યારે એમ્બેસેડર કારના ડ્રાઈવરની કોઈ બેદરકારી નહોતી. ટ્રિબ્યુનલે ભોગ બનનારની આવક ૩૦૦૦/- રૂપિયા ગણી હતી અને પરિણામે, સંભવિત માસિક આવક તરીકે ૪૫૦૦/- રૂપિયાના આંકડા પર પહોંચવા માટે ભવિષ્યની સંભાવના પેટે ૫૦% ઉમેર્યા હતા. ત્યારબાદ, ટ્રિબ્યુનલે તેના અંગત ખર્ચ માટે બે-તૃતીયાંશ ભાગ બાદ કર્યો છે અને વળતરના આંકડા પર પહોંચવા માટે ૧૭ નો ગુણક લાગુ કર્યો છે. અસંતુષ્ટ હોવાના કારણે, બચી ગયેલા વળતર મેળવનારાઓ, એટલે કે ભોગ બનનારના માતા-પિતાએ હાલની અપીલ દાખલ કરેલ છે.

અપીલકર્તા વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી મન્સૂરી અને ગુજરાત સ્ટેટ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશન વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી મુનશાને સાંભળ્યા પછી, હું જોઉં છું કે ભોગ બનનાર ૨૨ વર્ષનો યુવાન હોવાથી અને પ્રોબેશનરી સમયગાળા દરમિયાન ૩૫૦૦/- રૂપિયાનો પગાર હોવાથી હમણાં ૪ નોકરીમાં જોડાયો હોવાથી, નીચેની ટ્રિબ્યુનલે તેની માસિક આવક ૩૦૦૦/- રૂપિયા અને ભવિષ્યની આવક તે રકમના વધુ ૫૦% જેટલી ગણી તે તદ્દન વ્યાજબી છે.

મને શ્રી મન્સૂરીની એ દલીલમાં તથ્ય જણાય છે કે ભોગ બનનાર અપરિણીત હોવાના કારણે તેના અંગત ખર્ચ પેટે આવકના બે-તૃતીયાંશ ભાગ બાદ કરવાનું કોઈ વાજબીપણું નહોતું. આ દેશની અદાલતો દ્વારા લેવામાં આવેલ સુસંગત અભિપ્રાય એ છે કે આવા સંજોગોમાં, અડધો ભાગ અંગત ખર્ચ પેટે બાદ કરવો જોઈએ. હાલના કેસની હકીકતોમાં, હું (૨૦૦૯) ૬ એસ.સી.સી. ૧૨ માં રિપોર્ટ થયેલ સરલા વર્મા વિરુદ્ધ દિલ્લી ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશનના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત સિદ્ધાંતોને અનુસરવાનું નક્કી કરું છું. આમ, સદર નિર્ણયને લાગુ કરીને, અંગત ખર્ચ પેટે અડધો ભાગ બાદ કરવો જોઈએ અને તેથી, માસિક સંભવિત આવક રૂ.૨૫૦/- રૂપિયા હોવી જોઈએ અને વાર્ષિક સંભવિત આવક રૂ.૩૦,૦૦૦/- રૂપિયા થશે. ભોગ બનનાર ૨૨ વર્ષનો હોવાથી, સરલા વર્મા (ઉપરોક્ત) ના નિર્ણય મુજબ, યોગ્ય ગુણક ૧૮ હોવો જોઈએ અને આમ, કુલ ભવિષ્યની સંભવિત ખોટ રૂ.૪,૮૬,૦૦૦/- રૂપિયા થશે જેમાં પરંપરાગત રકમના શીર્ષક હેઠળ વધુ રૂ.૨૦,૦૦૦/- રૂપિયા ઉમેરવા જોઈએ જેથી કુલ રૂ.૫,૦૬,૦૦૦/- રૂપિયાનો આંકડો મળે. આમ, એનાયત કરેલી રકમમાં રૂ.૧,૮૦,૦૦૦/- રૂપિયાનો વધારો કરવો જોઈએ.

જોકે શ્રી મુનશાએ ભારપૂર્વક એવી દલીલ કરી હતી કે વ્યાજનો દર વધારવો જોઈએ નહીં, પરંતુ કોઈ પણ બેંકમાં પ્રવર્તતા વ્યાજના સામાન્ય દરને ધ્યાનમાં લેતા વળતર મેળવનારને તે વ્યાજના દરથી વંચિત રાખવા જોઈએ નહીં એ હકીકતને જોતા હું આવી રજૂઆતથી પ્રભાવિત થયો નથી. આ સંબંધમાં, હું

એ.આઈ.આર. ૨૦૦૭ એસ.સી. ૧૧૮૮ માં રિપોર્ટ થયેલ આલોક શંકર પાંડે વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્યના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના નીચે મુજબના અવલોકનોનો ફાયદાકારક રીતે સંદર્ભ લઈ શકું છું જ્યાં સુપ્રીમ કોર્ટે સ્પષ્ટ કર્યું છે કે વ્યાજ એ દંડ નથી પરંતુ તે મુદ્દલની સામાન્ય વૃદ્ધિ છે જેનો પક્ષકાર દ્વારા આનંદ લેવામાં આવ્યો છે:

"એ ઉલ્લેખ કરી શકાય કે વ્યાજ વિશે ગેરસમજ છે. વ્યાજ એ કોઈ પણ રીતે દંડ કે સજા નથી, પરંતુ તે મૂડી પરની સામાન્ય વૃદ્ધિ છે. દાખલા તરીકે જો એ (A) એ બી (B) ને અમુક રકમ, ધારો કે ૧૦ વર્ષ પહેલાં ચૂકવવાની હતી, પરંતુ તે આજે તેને તે રકમ આપે છે, તો તેણે મુદ્દલ રકમ પરનું વ્યાજ પોતાના ખિસ્સામાં રાખ્યું છે. જો એ (A) એ ૧૦ વર્ષ પહેલાં બી (B) ને તે રકમ ચૂકવી હોત, તો બી (B) એ તે રકમ ક્યાંક રોકી હોત અને તેના પર વ્યાજ મેળવ્યું હોત, પરંતુ તેના બદલે એ (A) એ તે રકમ પોતાની પાસે રાખી છે અને આ સમયગાળા માટે તેના પર વ્યાજ મેળવ્યું છે. તેથી સમન્યાયી માંગણી એ છે કે એ (A) એ બી (B) ને માત્ર મુદ્દલ રકમ જ નહીં પરંતુ તેના પરનું વ્યાજ પણ પાછું ચૂકવવું જોઈએ."

અકસ્માત ૧૯૯૪ ના વર્ષમાં થયો હોવાથી જ્યારે કોઈ પણ ફિક્સડ ડિપોઝિટ પર બેંક વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૧૨% કરતા પણ વધુ હતો, ત્યારે મારા મતે, અરજી દાખલ કરવાની તારીખથી ૩૧/૧૨/૧૯૯૯ સુધી વાર્ષિક ૧૨% ના દરે વ્યાજ મળવાપાત્ર હોવું જોઈએ અને ૦૧/૦૧/૨૦૦૦ થી ચુકવણી સુધી વ્યાજનો લાગુ દર વાર્ષિક ૯% હોવો જોઈએ. ગુજરાત સ્ટેટ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશનને ઉપર દર્શાવેલ વ્યાજના દર સાથે વધેલી રકમ આજથી બે મહિનાની અંદર હકારાત્મક રીતે ટ્રિબ્યુન સમક્ષ જમા કરાવવાનો આદેશ આપવામાં આવે છે. આવી રકમ જમા થયા પછી, ટ્રિબ્યુન એકાઉન્ટ પેચી ચેક દ્વારા યોગ્ય ચકાસણી કર્યા પછી વળતર મેળવનારાઓની તરફેણમાં રકમ મુક્ત કરશે.

આમ, અપીલ ઉપર દર્શાવેલ હદ સુધી મંજૂર કરવામાં આવે છે.

રજિસ્ટ્રીને રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહી તાત્કાલિક ટ્રિબ્યુનલને પરત કરવા આદેશ આપવામાં આવે છે.

(ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય, મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ)

*This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.